

Utlåtande 2004:106 RIII (Dnr 314-2113/2004)

Kampanjerna ”I stan utan min bil” och ”Den europeiska mobilitetsveckan”

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att underteckna manifestet för 2004 års kampanjer ”I stan utan min bil” och ”Den europeiska mobilitetsveckan” i enlighet med vad föredragande borgarrådet anför.
2. Ärendet överlämnas till gatu- och fastighetsnämnden för fortsatt handläggning.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande

Stadsledningskontorets redovisning av uppdraget att utreda möjligheten att underteckna manifestet godkänns.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Ärendet

Kommunstyrelsen behandlade i september 2003 en inbjudan från Naturvårdsverket till den europeiska kampanjen ”I stan utan min bil” (Dnr 314-1337/2003). Kommunstyrelsen beslutade att ett antal aktiviteter skulle genomföras i samband med den bilfria dagen i september samt att ge stadsledningskontoret i uppdrag att utreda möjligheten att för 2004 underteckna manifestet för kampanjen, se *bilaga 1* (engelsk version) och *bilaga 2* (översättning från Naturvårdsverket).

Naturvårdsverket och Vägverket har nu bjudit in Stockholms stad att delta i kampanjen ”I stan utan min bil” och i ”Den europeiska mobilitetsveckan” i

september 2004, *bilaga 3*. Kampanjen kommer i år att fokusera på barnens trafiksäkerhet och trafikmiljö.

Gatu- och fastighetsnämnden tog i mars 2004 ställning till deltagande i årets kampanj. Nämnden beslutade att delta i både "I stan utan min bil" och "Den europeiska mobilitetsveckan". Nämnden uttalade också att den avvaktar stadsledningskontorets utredning om undertecknande av manifestet.

Mina synpunkter

Stockholms stad har av Vägverket och Naturvårdsverket inbjudits att delta i den europeiska kampanjen "I stan utan min bil" och i "Den europeiska mobilitetsveckan". Stockholm har tidigare deltagit med aktiviteter i samband med båda dessa tilldragelser.

Stadsledningskontoret har nu på kommunstyrelsens uppdrag utrett möjligheterna för Stockholms stad att även underteckna manifestet. Ett undertecknande innebär att staden åtar sig att följa de fastställda allmänna riktlinjerna för kampanjerna och i tillämpliga delar de särskilda riktlinjer som anges i inbjudan. Jag kan för min del konstatera att både de allmänna riktlinjerna och flera av de särskilda riktlinjerna är väl förenliga med det arbete på trafikområdet som Stockholms stad bedriver - och har bedrivit i årtal. Det torde därför inte föreligga något hinder att underteckna manifestet.

Givetvis ska sedan berörda nämnder och styrelser ta ställning till hur de konkreta arrangemangen ska se ut. De delar av de allmänna riktlinjerna och de särskilda riktlinjerna som helt faller utanför kommunens kompetensområde kan givetvis inte staden påverka eller förbinda sig att genomföra. I övrigt ser jag inget hinder att underteckna manifestet.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Kristina Axén Olin* (m) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. avslå föredragande borgarråds förslag till beslut
2. därutöver anför följande

Bilen är för många människor nödvändig för att vardagen skall gå ihop. För att klara resor till arbete, dagis och fritidssysselsättningar är bilen för många stockholmare oundgänglig. Trots detta väljer majoriteten att bedriva en regelrätt bestraffningspolitik mot alla de medborgare som är beroende av bilen i sin vardag. Det handlar om höjda parkeringsavgifter, fördubblade boendeparkeringsavgifter och på sikt höjda p-böter.

Utöver detta skall tusentals människor få betala över 12 000 kronor om året enbart för att ta sig till jobbet när de forcerade trängselskatterna börjar gälla nästa år.

Majoritetens trafik- och parkeringspolitik har inga andra syften än att göra livet så svårt som möjligt för stadens bilister. En sådan politik straffar människor som ofta inte har något annat val än att använda bilen i sin vardag. Att i det läget besluta om ytterligare inskränkningar, så som bilfria dagar, sänder ytterligare signaler om bestraffning av bilister.

Bortsett från att en bilfri dag sänder fel signaler och straffar fel människor måste stadens ambition vara att det skall råda en god trafikmiljö för samtliga trafikantgrupper alla dagar under året, inklusive fotgängare och cyklister. Den typ av arrangemang som förordas i skrivelsen riskerar att främst drabba de rörelsehindrade som inte klarar att ta sig fram i staden utan motorfordon. Fjolårets "bilfria dag" genomfördes förvisso med en ganska harmlös avstängning. Det är dock tydligt att majoritetens ambition att stänga av för biltrafik går utöver detta. I årets "bilfria dag" kommer en del av Hornsgatan att stängas av. Detta kommer att påverka näringsidkare som finns vid gatan negativt eftersom transporter till deras affärer inte kan komma fram.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att underteckna manifestet för 2004 års kampanjer "I stan utan min bil" och "Den europeiska mobilitetsveckan" i enlighet med vad föredragande borgarrådet anför.
2. Ärendet överlämnas till gatu- och fastighetsnämnden för fortsatt handläggning.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande

Stadsledningskontorets redovisning av uppdraget att utreda möjligheten att underteckna manifestet godkänns.

Stockholm den 25 augusti 2004

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Roger Mogert

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Kristina Alvendal* (alla m) och *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) med hänvisning till reservationen av (m) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Ewa Samuelsson* (kd) enligt följande.

De åtaganden staden gör genom att underteckna manifestet innebär åtgärder värda att pröva. Dock bör deltagandet i mobilitetsveckan och bilfria dagen utvärderas efter några års försök. Det är viktigt att åtgärder som ingriper i den rörelsefrihet människor har inte är symbolhandlingar utan att syftet med sådana ingripanden kan försvaras.

ÄRENDET

Kommunstyrelsen behandlade i september 2003 en inbjudan från Naturvårdsverket till den europeiska kampanjen "I stan utan min bil" (Dnr 314-1337/2003). Kommunstyrelsen beslutade att ett antal aktiviteter skulle genomföras i samband med den bilfria dagen i september samt att ge stadsledningskontoret i uppdrag att utreda möjligheten att för 2004 underteckna manifestet för kampanjen.

Naturvårdsverket och Vägverket har nu bjudit in Stockholms stad att delta i kampanjen "I stan utan min bil" och i "Den europeiska mobilitetsveckan" i september 2004. Kampanjen kommer i år att fokusera på barnens trafiksäkerhet och trafikmiljö.

Gatu- och fastighetsnämnden tog i mars 2004 ställning till deltagande i årets kampanj i samband med att en skrivelse från Per Bolund (mp) och Åsa Romson (mp) besvarades. Nämnden beslutade att delta i både "I stan utan min bil" och "Den europeiska mobilitetsveckan". Nämnden uttalade också att den avvaktar stadsledningskontorets utredning om undertecknande av manifestet.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande hade i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret har tagit del av gatu- och fastighetsnämndens utvärdering av förra årets aktiviteter och nämndens planer inför "I stan utan min bil" och "Den europeiska mobilitetsveckan" i år. I enlighet med det uppdrag som kommunstyrelsen lämnade i september 2003 har kontoret i detta ärende även gjort en bedömning av stadens möjligheter att underteckna manifestet för kampanjerna.

Inledningsvis kan det konstateras att ett undertecknande av manifestet "I stan utan min bil" och/eller "Den europeiska mobilitetsveckan" innebär att staden åtar sig att följa de fastställda allmänna riktlinjerna för kampanjerna och i tillämpliga delar de särskilda riktlinjerna för respektive kampanj som anges i inbjudan. Kontorets uppfattning är att det principiella beslutet om deltagande i kampanjen bör fattas av kommunfullmäktige. Beslut om åtgärder enligt de särskilda riktlinjerna bör däremot fattas av berörda nämnder.

De allmänna riktlinjerna för kampanjen handlar exempelvis om att uppmuntra beteende som gynnar en hållbar utveckling och att öka insikten hos medborgarna om hur deras val av transportsätt påverkar miljön. Dessa riktlinjer stämmer enligt stadsledningskontorets mening väl överens med stadens prioriterade inriktning att göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad.

De särskilda riktlinjerna anger i huvudsak hur kampanjerna ska genomföras och kommuniceras. Dessutom ska de deltagande kommunerna i samband med kampanjerna införa en eller flera permanenta lokala fysiska åtgärder som bidrar till övergången från privat bilanvändning till miljömässigt bättre alternativ. Gatu- och fastighetsnämndens uppfattning är att dessa riktlinjer har starka kopplingar till det

dens uppfattning är att dessa riktlinjer har starka kopplingar till det arbete som nämnden bedriver, till exempel genom arbetet med 30-zoner på bostads- och lokalgator och föreskrifter för gågata i Gamla stan. Staden genomför således redan den typen av permanenta fysiska åtgärder som avses i kampanjens riktlinjer.

Det bör dock påpekas att de särskilda riktlinjerna till viss del avser åtgärder som ligger utanför kommunens möjlighet att fatta beslut om, som exempelvis kollektivtrafik och organisation för leveranser under kampanjen. Berörda nämnder får därmed avgöra vilka av dessa åtgärder som är möjliga att utföra.

Stadsledningskontorets samlade bedömning är dock att staden kan åta sig att uppfylla de allmänna riktlinjerna i manifestet och de särskilda riktlinjerna i tillämpliga delar. Stockholms stad kan därmed ansluta sig till "I stan utan min bil" samt "Den europeiska mobilitetsveckan" och underteckna manifestet för kampanjerna med reservationen att staden deltar i den utsträckning berörda nämnder bedömer det möjligt. Längre kan stadsledningskontoret konstatera att gatu- och fastighetskontoret redan har inlett en planering för att stänga av en lämplig gata för evenemangen på den bilfria dagen samt olika typer av informationsinsatser i samband med kampanjerna. Planeringen av insatser sker i samarbete med bl.a. övriga berörda förvaltningar inom staden, SL, länsstyrelsen, Vägverket, Naturvårdsverket samt intresseorganisationer. Stadsledningskontoret anser att gatu- och fastighetsnämnden bör fortsätta att samordna arbetet. Stadsledningskontoret delar också gatu- och fastighetsnämndens uppfattning att deltagande nämnder ska stå för sina egna kostnader i samband med kampanjerna.